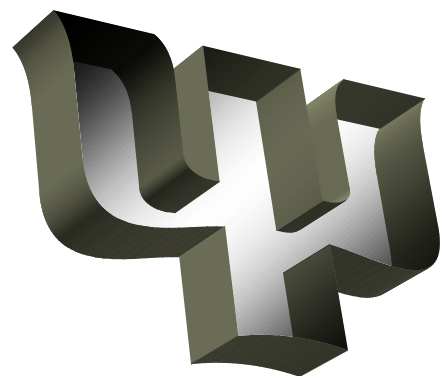

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

Омелянська В. І.

ОСНОВИ ПСИХОКОРЕКЦІЇ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ
6.030103 – «ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ» ОКР «БАКАЛАВР»
(ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ)**

Ужгород
2017

УДК 159.922.76 (076)
ББК Ю 98я73
О 75

Основи психокорекції: методичні рекомендації для студентів напряму підготовки 6.030103 – практична психологія ОКР «Бакалавр» (заочна форма навчання) / упорядник старший викладач кафедри психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет» В. І. Омелянська. – Ужгород, 2017. – с. 30

Пропоновані методичні рекомендації для студентів 3-го курсу, напряму підготовки 6.030103 – практична психологія, які навчаються на заочній формі. Методичні рекомендації включають в себе опис, програму та структуру навчальної дисципліни, плани для підготовки до практичних занять, методичні вказівки з організації індивідуальної та самостійної роботи з навчальної дисципліни, перелік питань до заліку. В додатках студенти мають можливість познайомитися зі зразком протоколу проведення психокорекційного заняття та планом складання психокорекційної програми.

Рецензенти :

Синишина В. М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології ДВНЗ «УжНУ»

© Омелянська В. І. 2017

Зміст

1. Пояснювальна записка до навчальної дисципліни.....	
2. Опис навчальної дисципліни.....	
3. Програма навчальної дисципліни.....	
4. Структура навчальної дисципліни.....	
5. Теми практичних занять.....	
6. Методичні вказівки з організації індивідуальної та самостійної роботи студента з навчальної дисципліни.....	
7. Питання до заліку	
8. Список рекомендованої літератури.....	
9. Додатки.....	32

Пояснювальна записка.

«Основи психокорекції» є складовою частиною дисциплін загально-професійної та практичної підготовки.

Викладання навчальної дисципліни «Основи психокорекції» має на меті висвітлення основних теоретичних положень психокорекційної практики, різних напрямків психокорекції, ознайомлення з завданнями, роллю психолога під час роботи з клієнтом та основними методами психокорекції.

Завдання дисципліни: вивчити основні принципи, цілі і завдання психокорекційної роботи; розглянути особливості індивідуальної та групової форм психокорекції; проаналізувати основні напрямки в психокорекційній роботі; сприяти розвитку навиків складання психокорекційних програм та їх практичного використання.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- предмет і об'єкт психологічної корекції;
- методологічні підходи до вивчення основ психокорекції;
- основні методи, що застосовуються у процесі психологічної корекції;
- сфери застосування психологічної корекції;
- напрями та види, а також конкретні психокорекційні техніки;
- основні теоретичні моделі психологічної корекції;
- різноманітні психокорекційні форми і прийоми;
- основні параметри здійснення психокорекційного впливу на людину з метою оптимізації її психіки та поведінки.

уміти:

- самостійно працювати з науковою психологічною літературою;
- застосовувати базові способи (прийоми) психологічної корекційної допомоги клієнтам;
- практично застосовувати різні методи і техніки психологічної корекції та здійснювати їх з врахуванням психологічних особливостей різних клієнтів;

- знаходити різноманітні вирішення у відповідь на широкий спектр психологічних ситуацій і проблем;
- складати психокорекційні програми у відповідності до запиту, вікових особливостей клієнтів та форм психокорекційної роботи.
- застосовувати методи психологічної корекції у різних сферах людської життєдіяльності.

Обсяг навчальної дисципліни «Основи психокорекції», відповідно до навчального плану, становить – 4 кредити ЄКТС.

Форма підсумкового контролю – іспит.

Шифр компетенції: КСО-1-11, КЗН-3, КІ-1, КІ-5, КЗП-1, КЗП-3, КЗП-4, КЗП-6-13, КСП-1-5, КСП-9, КСП-10, КСП-11.

Уміння: Засвоїти методологічні підходи до вивчення основ психокорекції, основні методи, напрямки та види, що застосовуються в психокорекції. Розуміти сфери та основні параметри здійснення психокорекційного впливу на людину з метою оптимізації її психіки та поведінки. Вміти практично застосовувати різні методи і техніки психологічної корекції та здійснювати їх з врахуванням психологічних особливостей різних клієнтів; знаходити різноманітні вирішення у відповідь на широкий спектр психологічних ситуацій і проблем; складати психокорекційні програми у відповідності до запиту, вікових особливостей клієнтів та форм психокорекційної роботи; застосовувати методи психологічної корекції у різних сферах людської життєдіяльності.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань (шифр і назва) 0301 – Соціально-політичні науки		
	Напрямок підготовки (шифр і назва) <u>6.030103 – практична психологія</u>		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістовних модулів – 3		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		5 та 6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –18 самостійної роботи студента –102	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		8	
		Практичні, семінарські	
		10	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
62			
Індивідуальні завдання:			
40			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 1: 5,5

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. Введення в психологічну корекцію.

Тема 1. Методологічні основи психокорекційної роботи.

Поняття психологічної корекції в рамках здійснення психологічної допомоги. Відмінності від психотерапії та психологічного консультування. Специфічні риси психокорекційного процесу, елементи психокорекційної ситуації, види психокорекції.

Психокорекційна допомога з врахуванням особливостей клієнта. Теоретичне тлумачення норми і анормальності в психокорекційній роботі. Рівні та види норми.

Тема 2. Психокорекційний комплекс.

Психокорекційна ситуація, характеристика елементів психокорекційної ситуації. Основні принципи психокорекційної роботи. Цілі психокорекції та їх реалізація у відповідності вікових, особистісних особливостей клієнтів.

Психокорекційний комплекс: характеристика діагностичного, установчого, корекційного та оцінкового блоків. Фактори, які впливають на ефективність психокорекційного процесу.

Поняття та види психокорекційних програм. Етапи роботи над складанням психокорекційної програми. Структура програми.

Тема 3. Етичні основи психокорекційної роботи.

Професійна готовність до психокорекційної роботи. Вимоги до психолога, який здійснює психокорекційні заходи. Основні компоненти професійної готовності до корекційної діяльності.

Конфіденційність: її умови і випадки порушення. Перенесення: його поняття, «граничі» стосунків, порушення «кордонів». Контрперенесення, еротизоване контрперенесення і його наслідки. Особливості стосунків з клієнтом в психокорекційному процесі.

Тема 4. Індивідуальна психологічна корекція.

Поняття індивідуальної психокорекції, її недоліки та переваги. Умови індивідуальної психологічної корекції. Показання до здійснення індивідуальної психокорекції. Запити клієнтів.

Основні методи індивідуального психокорекційного впливу: навіювання та переконання. Основні стадії індивідуальної психологічної корекції: заключення контракту між психологом і клієнтом; дослідження проблем клієнта, пошук способів вирішення проблем; формування психокорекційної програми; реалізація наміченої програми; оцінка ефективності проведення роботи. Основні позиції психолога стосовно клієнта.

Тема 5. Групова психологічна корекція.

Специфіка групової форми психокорекції. Завдання групової психокорекції. Види психокорекційних груп. Показання та протипоказання до групової психокорекції.

Психологія психокорекційної групи. Груповий процес (фази розвитку групи). Ознаки характерні для психокорекційних груп. Основні механізми корекційного впливу. Фактори, які впливають на ефективність групової психокорекційної роботи.

Особливості формування психокорекційних груп: принципи, віковий і статевий склад групи; професійний склад; розмір, частота і тривалість зустрічей. Підготовка до групової корекції.

Основні принципи роботи групи. Норми групи. Внутрішньогрупова динаміка.

Змістовний модуль II. Основні напрямки в психокорекційному процесі.

Тема 6. Особистісно-центрований підхід К. Роджерса.

Основні ідеї і поняття. Самість. Перцепційна або суб'єктивна система поглядів. Тенденція актуалізації. Досвід і його переживання. Сприйняття і усвідомлення. Розвиток Я-концепції.

Практика. Тріада Роджерса: безумовне прийняття, емпатія, конгруентність. Умови для зміни клієнта. Групи зустрічей.

Тема 7. Гештальт-підхід Ф. Перлза.

Основні положення. Гештальт. Фази побудови-завершення гештальтів. Фігура і фон. Усвідомлення потреб і зосередження на теперішньому. Фрустрація і маніпуляція. Механізми захисту.

Практика. Техніка усвідомлення. Виявлення фантазій. Робота зі сновидіннями. Правила гри. Методи драми. Техніка діалогу. Експериментування. Сфери застосування.

Тема 8. Трансактний аналіз Е. Берна.

Основні поняття. Автономна особистість. Вихідна о'кей-позиція. Стани: дорослого, дитини, батьківський. Патологія его-станів. Структурування часу. Поняття трансакції. Вити трансакцій: доповнююча, перехрестна, прихована. Поглажування. Життєві позиції: Я+, Ти +; Я+, Ти-; Я-, Ти+; Я-, Ти-. Психологічні ігри. Сценарій. Розплата за сценарій. Розплата за гру.

Підходи, які використовуються в практиці психокорекції. Заключення контракту, структурний аналіз. Аналіз трансакцій. Аналіз сценарію, застосування егограм.

Тема 9. Психоданаліз З. Фрейд.

Основні положення й поняття. Психічний детермінізм. Принцип задоволення. Інстинкти. Свідоме, підсвідоме й несвідоме. Структура особистості: Ід, Его, Супер-его. Психосексуальні стадії розвитку. Ідентифікація. Захисні механізми. Нормальний розвиток. Розвиток неврозу.

Техніки психоданалізу. Вільні асоціації. Перенос й аналіз переносу. Опір і його аналіз. Інтерпретація - основна процедура. Інтерпретація сновидінь. Аналіз помилкових дій. Самоаналіз.

Показання й протипоказання до психоданалізу. Особистість психоданалітика.

Тема 10. Поведінкові напрямки.

Основні поняття. Класичне обумовлювання І. П. Павлова. Біхевіоризм. Стимул, реакція й обумовлювання. Успадковані задатки й формування навичок. Оперантне підкріплення. Позитивне й негативне підкріплення. Реципрокне гальмування Дж. Вольпе.

Основні техніки. Метод систематичної десенсибілізації. Методика «фединг». Парадоксальна інтенція. Техніки позитивного й негативного

підкріплення. Метод конфронтації з лякаючим стимулом. Методика соціального тренінгу.

Тема 11. Когнітивні напрямки.

Основні поняття раціонально-емотивної терапії (РЭТ). Емоції й поведінка. Формула поведінки А. Елліса. Ірраціональна поведінка. Застосування РЭТ.

Основні техніки. Дискутування. Наукове опитування. Обговорення. Домашнє завдання. Селекція ірраціональних переконань. Енергійне (рішуче) заперечування. Формування раціонально-емотивних уявних образів. Безумовне прийняття. Використання гумору. Використання раціональної рольової гри. Тренінг навичок. Використання заохочень і покарань. Основні поняття когнітивної терапії (КТ). Схеми. Обробка інформації. Автоматичні думки. Когнітивні помилки. Робота з автоматичними думками й переконаннями. Область застосування КТ.

Техніки, використовувані в КТ. Заповнення порожнечі. Самоспостереження. «Декатастрофізація». Реатрибуція. Переформулювання. Рольове програвання. Заповнення стовпчиків. Перевірка гіпотези. Щоденник пророкувань. Активний аналіз подій. Навмисне перебільшення. Децентралізація. Сократовське розпитування.

Тема 12. Нейролінгвістичне програмування.

Основні положення й поняття. Особливості НЛП. Базові принципи. Репрезентативні системи: зорова, слухова, кінестетична. Стратегії діяльності: ефективна й неефективна. Ключі доступу. Стан трансю. Проблемні стани клієнта й «ресурсний» стан клієнта. Стан асоціації й дисоціації. Конгруентний і неконгруентний стан клієнта. Внутрішній конфлікт. Здібності психолога-консультанта: установа й підтримка довірливих відносин, висока сенсорна чутливість, гнучкість.

Процес корекції: слідування за клієнтом і ведення клієнта.

Основні техніки й прийоми. Метод «якоря». Робота із субмодальностями й мовою клієнта. Метод накладення. Ухвалення рішення. Зміна переконання. Техніки «Змах» й «Вибух». Візуально-кінестетична дисоціація. Метод «Подивися на себе очима, повними любові». Рефреймінг. Терапевтична метафора. Робота із внутрішніми конфліктами за допомогою НЛП.

Тема 13. Психодрама.

Визначення психодрами. Вплив на психодраму релігії, філософії й театру.

Основні поняття. Роль: стадії рольового розвитку, інтра рольовий конфлікт. Спонтанність. Тело. Катарсис. Психодраматична група. Елементи психодрами: протагоніст, ведучий, допоміжне «Я», глядачі, сцена. Фази психодрами. Розігрів (провідного, групи, протагоніста). Психодраматична дія. Шерінг. Види психодрами. Психодрама, центрована на протагоністі. Психодрама, центрована на групі.

Основні техніки психодрами. Дублювання. Дзеркало. Обмін ролями. Самоподання (монодрама). Виконання ролі. Діалог. Монолог. Репліки убік. Порожній стілець. Крок у майбутнє. Повернення в часі. Тест на спонтанність. Техніка «Сновидіння». Психодраматичний шок. Гіпнодрама.

Тема 14. Процедури релаксації.

Історія створення прогресивної м'язової релаксації, і її творець Е. Джекобсон. Показання до застосування. Види релаксації: ментальна, диференційована, умовна. Процедури релаксації: короткі, вербальні.

Підготовка до проведення релаксації. Етапи роботи з кожною групою м'язів. Групи м'язів і вказівки по створенню напруги. Технологія проведення релаксації.

Тема 15. Символдрама (ІКТ).

Історія виникнення й розвитку символдрами (Х. Лейнер). Психоаналіз як теоретична основа кататимно-імагінативної психотерапії. Переваги символдрами в порівнянні із класичним психоаналізом.

Елементи поведінкової психотерапії, гуманістичної психології, еріксонівського гіпнозу й аутотренінгу в символдрамі.

Основа символдрами - фантазування у формі образів на вільну або задану психотерапевтом тему (мотив). Основні мотиви символдрами: луг, підйом у гору, проходження уздовж струмка, обстеження будинку, спостереження узлісся й очікування істоти, що вийде з темряви (Х. Лейнер). Додаткові мотиви. Техніка проведення символдрами в групі. Діагностичні можливості символдрами. Групова робота зі сновидіннями. Можливості й критика даного напрямку групової психокорекції. Показання й протипоказання для використання кататимно-імагінативної психокорекції.

Тема 16. Екзистенційна психотерапія.

Історія виникнення й розвитку екзистенційної психотерапії (С. Кьеркегор, Е. Гуссерль, М. Хайдеггер, Ж.-П. Сартр, А. Камю, Л. Бінсвангер, Р. Мэй, І. Ялом). Поняття «екзистенція», «інтенціональність» свідомості, «буття», «автентичність», «екзистенціальний вакуум», «екзистенціальна тривога», «ноогенний невроз».

Основна мета екзистенційної психотерапії: допомогти клієнтові зрозуміти свої можливості, що представляються життям й у ньому закладені обмеження, як результат дії індивідуальних й універсальних екзистенціальних факторів. Основні екзистенціальні фактори: почуття буття, воля, її обмеженість й відповідальність за неї, переживання кінцевості життя, екзистенціальна тривога, екзистенціальна провина, зміст і безглуздість.

Зміст занять. Особливості терапевтичних відносин (присутність, автентичність відданість). Саморозкриття психолога.

Основні техніки: робота з усвідомленням смерті (техніка «дозволу терпіти», робота із захисними механізмами, робота зі сновидіннями), робота з відповідальністю й волею (техніка визначення видів захисту й способів відхилення від відповідальності, техніка ідентифікації відхилення від відповідальності, техніка зіткнення з обмеженнями реальності, техніка протистояння екзистенціальній провині, техніка фасилітації прийняття рішень), робота з ізоляцією (техніка ідентифікації механізмів захисту, техніка ідентифікації міжособистісної патології, що зціляють відносини), робота з безглуздістю. Логотерапія В. Франкла. Метод парадоксальної інтенції й метод дерефлексії. Можливі перешкоди в роботі групи (дихотомія розуму й почуттів,

ціннісні конфлікти, ригідність розуміння й інші). Можливості й критика даного напрямку психокорекції.

Тема 17. Арт-терапія в психокорекції.

Історія виникнення й розвитку арт-терапії Загальна характеристика арт-терапії. Основні цілі арт-терапії. Фактори ефективності застосування мистецтва в контексті психокорекції. Терапевтичні механізми арт-терапії в психокорекції (гармонізація емоцій, поліпшення комунікації, вплив на фізіологічному рівні, художня експресія, сублімація). Поведінка й функції психолога в арт-терапії (забезпечення матеріалом, стимулювання творчості, зняття напруги). Організація роботи групи арт-терапії, підготовка місця, необхідні матеріали. Форми арт-терапії (пасивна й активна, структурована й неструктурована). Особливості психотерапевтичних відносин в арт-терапії (опосередкована взаємодія клієнта й терапевта, атмосфера довіри й творчості). Типи груп в арт-терапії (студійні відкриті групи, динамічні закриті групи, тематичні групи).

Основні процедури арт-терапії (спонтанне малювання й ліплення, карлючки, автопортрет, спільний малюнок й інші).

Тема 18. Можливості застосування казкотерапії в психокорекції.

Казкотерапія як метод психокорекційної роботи. Корекційні функції казки. Привабливість казок для психокорекційної роботи. Види казок. Функції чарівних казок. Переваги й недоліки використання народних казок у психокорекції. Переваги й недоліки використання авторських казок у психокорекції. Особливості використання казкотерапії в психокорекційній роботі з дорослими й дітьми.

Варіанти роботи з казкою: використання казки як метафори, малювання за мотивами казки, обговорення поведінки героїв казки, програвання епізодів казки, використання казки як притчі-моралі, творча робота з мотивів казки.

Основні прийоми роботи з казкою: аналіз казок, розповідання казок, переписування казок, постановка казок за допомогою ляльок. Діагностичні можливості казок. Діагностика міжособистісних відносин за допомогою казки. Використання метафори в груповій психокорекції. Досвід творення метафор. Показання й протипоказання для використання казкотерапії.

Тема 19. Можливості застосування ігротерапії в групі.

Історія виникнення й розвитку ігрової терапії. Загальна характеристика ігротерапії. Основні психологічні механізми корекційного впливу гри. Принципи здійснення ігротерапії. Основні функції психолога, що веде ігрові заняття (створення атмосфери прийняття, емоційне співпереживання, відображення й вербалізація почуттів і переживань клієнта).

Основні види й форми ігротерапії. Директивна й недирективна ігротерапія. Вимоги до організації психокорекційної роботи з дітьми. Ціль дитячої групової психокорекції.. Вимоги до ігрової кімнати і її оснащення. Типи іграшок. Підбор клієнтів, основні критерії формування групи (Захаров А. І.). Участь батьків в ігротерапії.

Лялькотерапія як форма ігротерапії: визначення, сфера застосування. Етапи лялькотерапії: виготовлення ляльки, використання ляльок для відреагування значимих емоційних ситуацій. Види використовуваних ляльок.

Можливості ігротерапії. Результати, одержувані в ігровій психокорекції. Показання й протипоказання для участі в ігротерапії.

Змістовний модуль III. Специфіка психокорекційної роботи з дітьми та підлітками.

Тема 20. Методологічні та організаційні особливості психокорекційної роботи з дітьми та підлітками.

Цілі, завдання і принципи психокорекційної роботи з дітьми і підлітками. Методи корекційної роботи з дітьми та підлітками. Покази до застосування індивідуальної та групової психокорекційної роботи. Рекомендації до формування дитячої психокорекційної групи. Оцінка ефективності проведення психокорекційної роботи.

Тема 21. Вікові особливості психокорекційної роботи з дітьми та підлітками.

Основні тенденції розвитку в ранньому дитинстві. Психокорекційна робота орієнтована на розвиток моторики. Розвиток предметних дій. Психокорекція орієнтована на розвиток мови. Загальнорозвиваючі ігри та їх значення в психокорекційному процесі.

Основні тенденції розвитку в дошкільному віці та молодшому шкільному віці. Психокорекція пізнавальної сфери (мислення, мови, уяви, пам'яті, уваги). Корекція не сформованості навчальної діяльності у молодших школярів (формування навчальних умінь, формування прийомів самоконтролю, розвиток довільності). Розвиток навиків спілкування. Корекція і розвиток емоційної сфери. Розвиток самосвідомості. Корекція поведінки та характеру в дошкільному і молодшому шкільному віці (сором'язливість і тривожність, агресія і конфліктність). Релаксаційні ігри та вправи.

Основні тенденції розвитку в підлітковому віці і ранній юності. Психокорекція пізнавальної сфери. Розвиток і корекція емоційної сфери. Розвиток навиків спілкування і комунікативної компетентності. Розвиток особистості та самосвідомості. Профорієнтаційні ігри.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л а б	і н д	с.р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль I. Введення в психологічну корекцію.												
Тема1. Методологічні основи психокорекційної роботи.							2,5	1	0.5			1
Тема 2. Психокорекційний комплекс.							3,5	1	0.5			2
Тема 3. Етичні основи психокорекційної роботи.							2,5	1	0.5			1
Тема4.Індивідуальна психологічна корекція.							5	0,5	0,5		4	
Тема 5. Групова психологічна корекція.							4,5	0,5			4	
Разом за змістовим модулем 1							18	4	2		8	4
Змістовний модуль II. Основні напрямки в психокорекційному процесі.												
Тема 6. Особистісно-центрований підхід К.Роджерса.							4	0,5	0.5			3
Тема 7. Гештальт-підхід Ф. Перлза.							5	0,5	0.5			4
Тема 8. Трансактний аналіз Е. Берна							4,5		0,5			4
Тема 9. Психоаналіз З. Фрейда.							4					4
Тема 10. Поведінкові напрямки.							4,5		0,5			4
Тема11.Когнітивні напрямки.							4,5	0,5				4
Тема12. Нейролінгвістичне програмування							3					3

Тема13. Психодрама.							6,5	0,5			2	4
Тема14. Процедури релаксації							6,5		0,5		2	4
Тема15. Символдрама (ІКТ).							6				2	4
Тема 16. Екзистенційна психокорекція в групі.							4					4
Тема 17 Арт-терапія в психокорекції.							6,5		0,5		2	4
Тема 18 Можливості застосування казкотерапії в психокорекції.							6,5		0,5		2	4
Тема 19 Можливості застосування ігротерапії в групі.							6,5		0,5		2	4
Разом за змістовим модулем 2							72	2	4		12	54
Змістовий модуль III Специфіка психокорекційної роботи з дітьми та підлітками												
Тема 20. Методологічні та організаційні особливості психокорекційної роботи з дітьми та підлітками.							15	1	2		10	2
Тема 21. Вікові особливості психокорекційної роботи з дітьми та підлітками.							15	1	2		10	2
Модульна контрольна робота												
Разом за змістовим модулем 3							30	2	4		20	4
Усього годин							120	8	10		40	62

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПСИХОКОРЕКЦІЇ»

Заняття 1. Психокорекція як форма психологічної допомоги. Співвідношення понять психологічна корекція, психотерапія, психологічне консультування.

План

1. Психокорекція як форма психологічної допомоги. Визначення поняття.
 2. Історія становлення психокорекції.
 3. Види та форми психокорекційної допомоги.
 4. Відмінності психокорекції від психологічного консультування, психотерапії.
- Робота в групах:* схематичне зображення співвідношення основних форм надання психологічної допомоги.

Література

Основна література:

1. Кузікова С. Б. Основи психокорекції: навч. посіб. / С. Б. Кузікова. — К. : Академвидав, 2012. — 320 с. — (Серія «Альма-матер»).
2. Осипова А. А. Общая психокоррекция: учеб. пособие для студ. высш. спец. учеб. заведений. / А. А. Осипова – М.: Сфера, 2000. – 512 с.
3. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: навч. посіб. / Т. С. Яценко – К.: Вища шк., 2006. – 382 с.:іл.
4. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції: Навч. посібник. / Т. С. Яценко – К.: Либідь, 1996. – 264 с.
5. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: Навч. посіб. / Т. С. Яценко – К.: Вища шк., 2004. – 228 с.

Додаткова література

6. Перлз Ф. Практика гештальттерапії. / Ф. Перлз – М.: Інститут Общегуманитарных Исследований, 2001. – 646с.
7. Практика и теория индивидуальной психологии / А. Адлер. – СПб.: Питер, 2003. – 287 с.
8. Психокоррекционная и развивающая работа с детьми: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений / И.В. Дубровина, А.Д. Андреева, Е. Е. Данилова, Т.В. Вохмянина; Под ред. И.В. Дубровиной. – М.: Издательский центр «Академия», 1998. –312 с.
9. Фрейд З. Психоаналитические этюды. / З. Фрейд – Мн.: ООО «Попурри», 1998. –546 с.
10. Юнг К. Г. Практика психотерапії. / К. Г. Юнг – М.: ООО «Фирма «Издательство АСТ»; СПб.: «Уни-верситетская книга», 1998. –142 с.

Заняття 2. Основні завдання, принципи, форми, методи, техніки психокорекційної роботи.

План

1. Основні принципи психокорекції.
 2. Напрямки психокорекції.
 3. Основні методи психокорекційної роботи. Поняття психотехніки.
 4. Форми організації психокорекції. Індивідуальна психокорекція.
- Обговорення:* основні покази до індивідуальної та групової психотерапії.

Література

Основна література

1. Берн Э. Групповая психотерапия / Пер. с англ. А. Ю. Калмыкова, В. К. Калининко, Е. С. Калмыковой. – М. : Академический Проект, 2000. – 464 с.
2. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навч. посіб. / С. Б. Кузікова. — К. : Академвидав, 2012. — 320 с. — (Серія «Альма-матер»).
3. Кэррел С. Групповая психотерапия подростков. / С. Кэррел – СПб.: Питер, 2002. – 224 с.
4. Фопель К. Психологические группы: Рабочие материалы для ведущего: Практическое пособие. / К. Фопель– М.: Генезис, 2000. – 256 с.
5. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: навч. посіб. / Т. С. Яценко – К.: Вища шк., 2006. – 382 с.:іл.
6. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції: Навч. посібник. / Т. С. Яценко – К.: Либідь, 1996. – 264 с.
7. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: Навч. посіб. / Т. С. Яценко – К.: Вища шк., 2004. – 228 с.

Додаткова література

1. Кораблина Е.П., Акиндинова И.А., Баканова А.А., Родина А.М. Искусство исцеления души: Этюды о психологической помощи: Пособие для практических психологов / Под ред. Е. П. Кораблиной. – СПб.: Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена; Изд-во «Союз», 2001. – С. 90-164.
2. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия / Сост. К. В. Сельченко. – Мн.: Хар-вест, 1999. – 474 с.
3. Осипова А. А. Общая психокоррекция: учеб. пособие для студ. высш. спец. учеб. заведений. / А. А. Осипова – М.: Сфера, 2000. – 512 с.
4. Старшенбаум Г. В. Психотерапия в группе / Г.В. Старшенбаум. - М.: Изд-во Института психотерапии 2005. - 320 с.
5. Ялом И. Теория и практика групповой психотерапии / И. Д. Ялом. - 5-е между-нар. изд. - СПб.: Питер, 2000. – 640 с.: ил.
6. Роджерс К. О групповой психотерапии /К. Роджерс. - М. : Гиль-Эстель, 1994.- 224с.
7. Рудестам К. Групповая психотерапия / К. Рудестам.- СПб.: Питер, 1998.- 384 с.

Заняття 3. Основні методи психокорекції пізнавальних психічних процесів.

План

1. Пізнавальні психічні процеси як предмет психологічного дослідження та психологічного впливу.
2. Покази до корекції пізнавальних психічних процесів.
3. Психокорекція пам'яті. Використання патодіагностичних методик для реабілітаційної роботи. Методики «10 слів», «Піктограми».
4. Психокорекція мислення. Методики «Четвертий зайвий» (індивідуальна та групова форми), «Класифікація».
5. Психокорекція уваги. Робота з увагою в групі: основні техніки. Ігри для розвитку уваги у дітей («Арифмометр», «Заборонений рух»).

Література:

1. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навч. посіб. / С. Б. Кузікова. — К. : Академвидав, 2012. — 320 с. — (Серія «Альма-матер»).
2. Кэррел С. Групповая психотерапия подростков. / С. Кэррол – СПб.: Питер, 2002. – 224 с.
3. Практикум по детской психокоррекции: игры, упражнения, техники / О. Н. Истратова. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 349с. – (Психологический практикум).
4. Фопель К. Психологические группы: Рабочие материалы для ведущего: Практическое пособие. / К. Фопель– М.: Генезис, 2000. – 256 с.
5. Психотренинг: игры и упражнения / Н.В. Цзен, Ю.В. Пахомов — Изд. 2-е, доп. — М.: Независимая фирма “Класс”, 1999. — 272 с. — (Библиотека психологии и психотерапии, вып. 67).
6. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: навч. посіб. / Т. С. Яценко – К.: Вища шк., 2006. – 382 с.:іл.
7. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції: Навч. посібник. / Т. С. Яценко – К.: Либідь, 1996. – 264 с.
8. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: Навч. посіб. / Т. С. Яценко – К.: Вища шк., 2004. – 228 с.

Заняття 4. Особливості психокорекційної роботи в ранньому віці, дошкільному та молодшому шкільному віці.

План

1. Напрямки психокорекційної та розвиваючої роботи в ранньому віці:
 - розвиток моторики;
 - розвиток предметних дій;
 - розвиток мови;
 - загальнорозвиваючі ігри.
2. Напрямки корекційно-розвиваючої роботи з дошкільниками та молодшими школярами:
 - розвиток пізнавальної сфери (мислення, мова, уява, пам'ять, увага);

- корекція труднощів навчальної діяльності у молодших школярів;
- розвиток навичок спілкування;
- корекція і розвиток емоційної сфери;
- розвиток самосвідомості;
- корекція труднощів поведінки та характеру;
- вправи для роботи з тривожними і сором'язливими дітьми;
- вправи для роботи з агресивними і конфліктними дітьми;
- розвиток моторики;
- релаксаційні ігри і вправи.

Література:

1. Алямовская В.Г., Петрова С.Н. Предупреждение психоэмоционального напряжения у детей дошкольного возраста. Книга практического психолога. / В. Г. Алямовская, С. Н. Петрова – М.: ООО «Издательство Скрипторий 2000», 2002. – 354 с.
2. Истратова О. Н. Практикум по детской психокоррекции: игры, упражнения, техники / О.Н. Истратова. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 349с.
3. Кеймани К. Аутогенная тренировка. / К. Кеймани – М.: Изд-во ЭКСМО, 2002. – 265 с.
4. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навч. посіб. / С. Б. Кузікова. — К. : Академвидав, 2012. — 320 с. — (Серія «Альма-матер»).
5. Лютова Е.К., Моница Г.Б. Тренинг эффективного взаимодействия с детьми. – СПб.: ООО Изд-во «Речь», 2001
6. Самоукина Н.В. Игровые методы в обучении и воспитании (психотехнические упражнения и коррекционные программы). / Н. В. Самоукина – М.: 1992. – 272 с.
7. Смирнова Т. П. Психологическая коррекция агрессивного поведения детей. / Т. П. Смирнова– Ростов н/Д: Феникс, 2003. – 124с
8. Чистякова М. И. Психогимнастика / Под. ред. М.И. Буянова. – 2-е изд. – М.: Просвещение: ВЛАДОС. 1995. – 178с.

Заняття 5. Напрямки корекційно-розвивальної роботи в підлітковому віці та ранній юності.

План

1. Розвиток пізнавальних процесів;
2. Розвиток і корекція емоційної сфери;
3. Розвиток навичок спілкування та комунікативної компетентності;
4. Розвиток особистості та самосвідомості;
5. Робота із профорієнтації;
6. Аутотренінг, вправи на релаксацію.

Література:

1. Истратова О. Н. Практикум по детской психокоррекции: игры, упражнения, техники / О.Н. Истратова. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 349с.

2. Кеймани К. Аутогенная тренировка. / К. Кеймани – М.: Изд-во ЭКСМО, 2002. – 265 с.
3. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навч. посіб. / С. Б. Кузікова. — К. : Академвидав, 2012. — 320 с. — (Серія «Альма-матер»).
4. Самоукина Н.В. Игровые методы в обучении и воспитании (психотехнические упражнения и коррекционные программы). / Н. В. Самоукина – М.: 1992. – 272 с.
5. Смирнова Т. П. Психологическая коррекция агрессивного поведения детей. / Т. П. Смирнова– Ростов н/Д: Феникс, 2003. – 124 с.
6. Чистякова М. И. Психогимнастика / Под. ред. М.И. Буянова. – 2-е изд. – М.: Просвещение: ВЛАДОС. 1995. – 178 с.
7. Пряжников Н.С. Профориентация в школе: игры, упражнения, опросники (8-11 классы). / Н.С. Пряжников – М.: ВАКО, 2005.- 163с.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПСИХОКОРЕКЦІЇ»

Теми самостійної роботи

№	Завдання	Літ-ра	Форма контролю	Години, які виділено за навч. навантаженням		Бали
				Денна форма	Заочна форма	
1	Порівняльний аналіз директивних і не директивних методів корекції.	О. л. - 2,3, 5,6,10	Письмове обґрунтування		6	2
2	Сильні і слабкі сторони моделі практики, запропонованої К. Роджерсом.	О. л. - 3,10, Д. л. - 104,10 5	Конспект першоджерел Бесіда на практичному занятті		6	2
3	Сфери застосування гештальт-підходу в психокорекції .	О.л. - 3,10, Д.л. - 37,94, 95	Конспект першоджерел Бесіда на практичному занятті		6	2
4	Методи і техніки трансактного аналізу в психокорекції.	Д. л. 3,10, 8, 9	Конспект першоджерел		6	2

			Бесіда на практичному занятті			
5	Характеристика сучасного стану психоаналітичної теорії і практики та можливості застосування в психокорекції.	О.л.- 2, 3, 10, 15 Д.л. - 50	Конспект першоджерел Бесіда на практичному занятті		6	2
6	Застосування методів символдрами в психокорекції.	Д. л. – 41, 65, 91	Конспект першоджерел Бесіда на практичному занятті		6	2
7	Ігротерапія як метод практичної корекції.	Д. л. – 29, 47, 62, 85, 90	Конспект першоджерел Бесіда на практичному занятті		6	2
8	Арт-терапія як метод практичної корекції.	Д.л. – 44, 45, 53, 64, 84, 96, 99	Конспект першоджерел Бесіда на практичному занятті		6	2
9	Використання проєктивного малюнку в корекційній роботі.	Д.л. – 84, 89, 99	Конспект першоджерел Бесіда на практичному занятті		6	2
10	Підготовка до практичного заняття «Вікові особливості психокорекційної роботи з дітьми та підлітками».	Д.л. – 11, 31, 34, 35, 40, 67, 88, О. л. – 7, 12	Конспект першоджерел у відповідності до питань практичного заняття		8	2
	Разом				62	20

Зміст індивідуальних завдань

		Години, які виділено за навч. наванта женням	Бали
1	Оформлення протоколів (завдання див. нище)	20	10
2	Складання психокорекційної програми на вирішення обраної проблеми.	20	10
	Разом	40	20

ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

На практичних заняттях студенти залучаються до проходження психокорекційних технік. Після цього відбувається обговорення власного досвіду та аналіз пройденої вправи, можливостей та показів до її практичного застосування. Домашнім завданням після занять є написання протоколів на основі пройдених вправ. Після збору усіх протоколів студент повинен скласти загальний звіт про можливості психокорекційних технік, що складає індивідуальну роботу студента.

Протоколи, що повинні бути оформлені для складання звіту:

- Техніки корекції пам'яті, мислення, уваги -2б
- Техніка корекції психоемоційного стану-2б
- Техніки корекції міжособистісних взаємин -2б
- Техніка підвищення взаєморозуміння в групі -2б
- Техніка роботи зі страхами -2б

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІК)

1. Поняття психокорекції: предмет, цілі, завдання.
2. Подібність та відмінності психокорекції та психотерапії.
3. Об'єкти психокорекції.
4. Види психокорекції.
5. Моделі психокорекційної роботи
6. Елементи психокорекційної ситуації.
7. Принципи психокорекційної роботи.
8. Цілі психокорекції, правила формулювання цілей.
9. Поняття психокорекційної програми, умови складання.
10. Психокорекційний комплекс: етапи психокорекційного процесу.
11. Основні вимоги до складання психокорекційних програм.

12. Умови, які впливають на ефективність корекційної роботи.
13. Поняття ефективності корекційного впливу.
14. Фактори, які впливають на ефективність психокорекції.
15. Основні компоненти професійної готовності психолога до корекційної діяльності.
16. Характеристика індивідуальної психокорекції.
17. Переваги та недоліки індивідуальної психокорекції.
18. Характеристика групової психокорекції.
19. Показання та протипоказання до здійснення групової психокорекції.
20. Модель ефективного професіонала в сфері групової роботи.
21. Теоретична підготовка ведучого психокорекційної групи;
22. Практична підготовка ведучого психокорекційної групи;
23. Особистісна готовність ведучого психокорекційної групи.
24. Ролі ведучого й стилі керівництва групою.
25. Психокорекційний вплив групи: терапевтичні фактори.
26. Історія розвитку гештальтпідходу до психокорекційної роботи.
27. Основні теоретичні поняття, які лежать в основі психокорекційної роботи в гештальтпідході (фігура і фон, усвідомлення і зосередженість на теперішньому, функції захисту, зрілість і відповідальність).
28. Поведінка і стиль керування ведучого в гештальт-групах;
29. Основні процедури, які використовуються в гештальторієнтованій психокорекції.
30. Джерела й історія розвитку транзактного аналізу в психокорекції, основні теоретичні поняття (субособистість, Его-стани, аналіз ігор, транзакції, поглажування, основні життєві позиції, життєвий сценарій).
31. Поведінка й стиль керівництва ведучого в групах транзактного аналізу.
32. Основні процедури, застосовувані в транзактному аналізі.
33. Історія розвитку психодрами, основні теоретичні поняття психодрами (рольова гра, спонтанність, теле, катарсис, інсайт).
34. Поведінка й стиль ведучого в психодрамі.
35. Основні процедури, що застосовуються в психодрамі.
36. Основні теоретичні поняття тілесної терапії (енергія, м'язовий затиск, м'язовий панцир, ґрунт під ногами, броня характеру).
37. Особливості терапевтичних відносин, поведінка й стиль ведучого в тілесно-орієнтованих групах.
38. Основні процедури та прийоми, які застосовуються в тілесно-орієнтованій психокорекції.
39. Можливості тілесно-орієнтованого підходу в груповій роботі.
40. Основні теоретичні поняття екзистенціальної терапії («екзистенція», «інтенціональність» свідомості, «буття», «автентичність», «екзистенціальний вакуум», «екзистенціальна тривога», «ноогенний невроз»).
41. Особливості поведінки й стилі керівництва ведучого в екзистенціально орієнтованих групах, саморозкриття психолога;
42. Основні процедури й техніки, які застосовуються в екзистенціально орієнтованій психокорекції.

43. Джерела й історія розвитку когнітивно-поведінкової психокорекції. Основні теоретичні поняття (стимул, реакція, підкріплення, переробка інформації, базисні переконання, автоматичні думки, дисфункціональні когнітивні схеми, когнітивні помилки).
44. Особливості поведінки й стиль керівництва ведучого в когнітивно-поведінковій психокорекції.
45. Основні процедури й техніки, застосовувані в когнітивно-поведінковій психокорекції.
46. Джерела й історія розвитку нейролінгвістичного програмування. Основні теоретичні поняття й принципи НЛП (візуалізація, репрезентативні системи.);
47. Особливості поведінки й стиль керівництва ведучого в НЛП;
48. Основні процедури й техніки, застосовувані в НЛП;
49. Етичні аспекти використання НЛП-технологій.
50. Історія розвитку кататимно-імагінативної терапії. Основні теоретичні поняття символодрами (мотив, образ, робота зі сновидіннями, імагінації).
51. Особливості поведінки й стиль керівництва ведучого в символодрамі.
52. Основні процедури й техніки, застосовувані в кататимно-імагінативній терапії.
53. Історія розвитку арт-терапії; Основні теоретичні поняття й терапевтичні механізми арт-терапії.
54. Поведінка й функції ведучого в арт-терапевтичних групах.
55. Основні процедури й техніки, застосовувані в арт-терапії.
56. Психокорекційні функції казки.
57. Особливості використання казкотерапії з дорослими й дітьми в груповій роботі.
58. Основні прийоми роботи з казкою.
59. Можливості казкотерапії в психокорекційній роботі.
60. Історія виникнення й розвитку ігротерапії.
61. Корекційні механізми ігротерапії.
62. Форми й види ігротерапії.
63. Особливості використання ігротерапії в дитячому віці.
64. Психокорекційні можливості ігротерапії.
65. Особливості індивідуальної психокорекції А. Адлера.
66. Клієнт-центрований підхід у психокорекції.
67. Ігротерапія та її застосування у психокорекційній практиці.
68. Арттерапія як метод практичної психокорекції.
69. Особливості застосування психогімнастики у психокорекційній
70. роботі.
71. Методи поведінкової корекції.
72. Особливості роботи Т-груп.
73. Групи зустрічей як форма корекційної роботи.
74. Групова дискусія як метод групової психокорекції.
75. Сценарій проведення групового тренінгу.
76. Психокорекційні заходи в системі освіти.
77. Психокорекція девіантної поведінки підлітків.

78. Особливості психокорекційної діяльності у дитячих дошкільних закладах.
79. Психогімнастика як психокорекційний метод.
80. Застосування лялькотерапії у психокорекційній роботі.
81. Сучасні методи психокорекції.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література

1. Кузікова С.Б. Основи психокорекції : навч. посіб. / С. Б. Кузікова. — К. : Академвидав, 2012. — 320 с. — (Серія «Альма-матер»).
2. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навч. посібник. / С. Б. Кузікова. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. – 278с.
3. Рудестам К. Групповая психотерапия / К. Рудестам.- СПб.: Питер, 1998.- 384 с.
4. Старшенбаум Г. В. Психотерапия в группе / Г.В. Старшенбаум. - М.: Изд-во Института психотерапии 2005. - 320 с.
5. Хухлаева О. В. Основы психологического консультирования и психологической коррекции: Учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. завед. / О. В. Хухлаева. – М: Издательский центр "Академия", 2001. – 208 с.
6. Чистякова М.И. Психогимнастика / Под ред. М.И. Буянова. - 2-е изд.- М.: Просвещение, ВЛАДОС, 1995.- 159 с.: ил.
7. Ялом И. Теория и практика групповой психотерапии / И. Ялом. - 5-е между-нар. изд. - СПб.: Питер, 2000. – 640 с.: ил.
8. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: навч. посіб. \ Т. С. Яценко – К.: Вища шк., 2006. – 382 с.:іл.
9. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції: Навч. посібник. \ Т. С. Яценко – К.: Либідь, 1996. – 264 с.
10. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: Навч. посіб. \ Т. С. Яценко – К.: Вища шк., 2004. – 228 с.

Додаткова література:

1. Абдурахманов Р. А. Введение в общую психологию и психотерапию: учеб. пособие / Р. А. Абдурахманов.- 2-е изд., стереотип. - М.: Моск. псих.- соц. ин-т; Воронеж: НПО "МОДЭК", 2003.- 304 с.
2. Абрамова Г. С. Практическая психология. / Г. С. Абрамова. – М: Academia, 1997 – 386 с.
3. Адлер А. Понять природу человека / А. Адлер / Пер. с нем. Е.А.Цыпина; Ред. М.В.Козикова. – СПб. : Гуманитарное агентство "Академический проект", 2000. – 256 с.
4. Александер Ф. Человек и его душа: познание и врачевание от древности до наших дней / Ф. Александер, Ш. Селесник; Пер. с англ. канд. мед. наук И. С. Козыревой, И. Е. Киселевой. – М. : Прогресс, 1995. – 608 с.
5. Ананьев В.А. Встреча с целителем: методика трансово-медиативной саморегуляции: Аудиокассета / В. А.Ананьев – М.: Иматон, 2002. – 32 с.
6. Антология тяжелых переживаний: социально-психологическая помощь / Под ред. О.В. Красновой; Департамент междунар. развития; Рос.- Европ. Фонд. – М.: Принтер, 2002 .- 336 с.
7. Баркер Ф. Использование метафор в психотерапии / Ф. Баркер. – Воронеж: НПО МОДЭК, 1995. – 224 с.

8. Баскаков, В. Хрестоматия по телесно-ориентированной терапии / В. Баскаков. – М.: ИОИ, 2006. –192 с.
9. Безносков С.П. Профессиональная деформация личности / Безносков С.П. – СПб. : Речь, 2004. –271 с.
- 10.Берн Э. Групповая психотерапия / Пер. с англ. А.Ю.Калмыкова, В.К. Калининко, Е.С. Калмыковой. – М. : Академический Проект, 2000. – 464 с.
- 11.Берн Э. Игры, в которые играют люди. Психология человеческих взаимоотношений; Люди, которые играют в игры. Психология человеческой судьбы / Э. Берн. – СПб.: Специальная литература, 1996. – 389 с.
- 12.Берн Э. Трансакционный анализ и психотерапия / Пер. с англ. – СПб.: Братство, 1994. – 222 с.
- 13.Битянова Н.Р. Психология личностного роста: практическое пособие по проведению тренинга личностного роста / Н. Р. Битянова. – М.: Международная педагогическая академия, 1995. – 64 с.
- 14.Бойко В.В. Энергия эмоций в общении: взгляд на себя и на других / В. В. Бойко. – М.: Филинт, 1996. – 472 с.
- 15.Болотова А. К. Прикладная психология : учеб. для студ. вузов по спец. "Психология" / А.К.Болотова, И.В.Макарова. – М.: Аспект пресс, 2002. – 383 с.
- 16.Большаков В.Ю. Психотренинг : Социодинамика. Упражнения. Игры / В.Ю. Большаков. – СПб.: Социально-психологический центр, 1996. – 380 с.: ил.
- 17.Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика: учеб. пособие для студентов старших курсов психологических факультетов и отделений университетов / А. Ф. Бондаренко. – М.: Издательство института психотерапии, 2000. – 368 с.
- 18.Браткин А. Чемоданчик тренера. 10 продаваемых тренингов / А. Браткин, И. Скоробогатова. – М.: Генезис, 2004. –205 с.
- 19.Бурлачук Л.Ф. Основы психотерапии: учеб. пособие / Л. Ф. Бурлачук, И. А. Грабская, А. С. Кочарян. – М.: Алетейа, 1999. – 317с.: ил.
- 20.Бурно М.Е. Начала терапии творческим самовыражением: учеб. пособие / М. Е. Бурно – М.: БИ, 1998. –70с.
- 21.Бэндлер Р. Магия в действии / Р. Бэндлер. – М.: Прозерпина, 1995. – 175 с.
- 22.Бэндлер Р. Рефрейминг: ориентация личности с помощью речевых стратегий / Р. Бэндлер. –Воронеж: МОДЭК, 1995. –256 с.
- 23.Бьюдженталь Дж. Искусство психотерапевта / Дж. Бьюдженталь. – СПб.: Питер, 2001. – 304 с.
- 24.Бьюдженталь Дж. Наука быть живым: диалоги между терапевтом и пациентами в гуманистической терапии / Дж. Бьюдженталь. – М.: Класс, 2007. – 336 с.
- 25.Васильев Н. Н. Тренинг преодоления конфликтов / Н. Н. Васильев. – СПб.: Речь, 2003. –174 с.
- 26.Вацлавик П. Как стать несчастным без посторонней помощи / П. Вацлавик. – 2-е изд.- М.: Прогресс, 1993. – 159 с.
- 27.Вачков И. В. Основы технологии группового тренинга. Психотехники: учеб. пособие / И. В. Вачков. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Ось-89, 2005. – 256 с.: ил.

28. Волков П. В. Разнообразие человеческих миров: руководство по профилактике душевных расстройств / П. В. Волков. – М.: Аграф, 2000. – 528с.
29. Гиппиус С. В. Тренинг развития креативности. Гимнастика чувств. – СПб.: Речь, 2001. – 346 с.
30. Гладкова, С. Аутотренинг. Антистрессовые методики / С. Гладкова. – Ростов-н/Д.: Феникс, 2005. – 320 с.
31. Гнездилов А. В. Авторская сказкотерапия. Дым старого камина (сказки доктора Балу) / А.В. Гнездилов. – СПб.: Речь, 2003. – 292 с.
32. Гнездилов А. В. Психология и психотерапия потерь: пособие по паллиативной медицине для врачей, психологов и всех интересующихся этой проблемой / А. В. Гнездилов. – СПб.: Речь, 2004. – 162 с.
33. Голубев М.В. Основы психологического консультирования, психокоррекции и психотерапии : учеб.- метод. материалы / М. В. Голубев. - Моск. гос. соц. ун-т; Акад. соц. работы. – М., 2003. – 31 с.
34. Гордеев М.Н. НЛП в психотерапии / М. Н. Гордеев, Е. Г. Гордеева. – М.: Изд-во Ин-та психотерапии, 2002. – 264 с.
35. Грёнлюнд Э., Танцевальная терапия. Теория, методика, практика / Э. Грёнлюнд. – СПб.: Речь, 2004. – 288 с.
36. Гулина М. А. Терапевтическая и консультативная психология / М.А. Гулина. – СПб.: Речь, 2001. – 348 с.
37. Данилова Н.С. Психологические тренинги для студентов: учеб.- метод. Пособие для практических психологов / Н.С. Данилова, Н.В. Чурило. – Минск: БГУ, 2004. – 232 с.
38. Дейкер-Фойгт Г. Введение в музыкотерапию / Г. Дейкер-Фойгт. – СПб.: Питер, 2003. – 208 с.
39. Джеймс М., Джонгвард Д. Рожденные выигрывать. Трансакционный анализ с гештальтупражнениями / М. Джеймс – М.: Универс, 1995. – 243 с.
40. Дженнингс С. Сны, маски и образы. Практикум по арт-терапии / С. Дженнингс – М.: ЭКСМО, 2003. – 384 с.
41. Джинотт Х. Групповая психотерапия с детьми. Теория и практика игровой терапии. – М.: Институт психотерапии, 2005. – 367 с.
42. Желдак И.М. Практикум по групповой психотерапии детей и подростков с коррекцией семейного воспитания / И. М. Желдак. – М.: Ин-т общегуманитар. исследований, 2001. – 227 с.
43. Залесский Д.Г. Луг зеленый: метод символдрамы на «русской почве» // Д. Г. Залесский – Журнал практического психолога. – 1996. - № 5. - С. 53-54.
44. Захаров А.И. Неврозы у детей и психотерапия / А. И. Захаров. – СПб.: СОЮЗ, 1998. – 336с.
45. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Практикум по креативной терапии: учеб. пособие / Т.Д. Зинкевич-Евстигнеева, Т.М. Грабенко – СПб.: Речь, 2003. – 400 с.: ил.
46. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Практикум по сказкотерапии / Т. Д. Зинкевич-Евстигнеева. – СПб.: Речь, 2002 – 310 с.

47. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Психодиагностика через рисунок в сказкотерапии / Т.Д. Зинкевич-Евстигнеева, Д.Б. Кудзилов. – СПб.: Речь, 2003. – 310 с.
48. Инновационная психотерапия / Под ред. Д. Джоунса. – СПб.: Питер, 2001. – 384 с.
49. Карабанова О.А. Игра в коррекции психического развития ребенка / О.А. Карабанова. – М.: Рос. педагогическое агентство, 1997. – 191 с.
50. Келлерман П. Ф. Психодрама крупным планом. Анализ терапевтических механизмов / П.Ф. Келлерман. – М.: Класс, 1998. – 240 с.
51. Кеннард Д. Групп-аналитическая психотерапия / Д. Кеннард, Дж. Робертс, Д. Уинтер. – СПб.: Питер, 2002. – 192 с.: ил.
52. Киппер Д. Клинические ролевые игры и психодрама / Д. Киппер. – М.: Класс, 1993. – 224 с.
53. Ковалев С.В. Введение в современное НЛП. Психотехнологии личностной эффективности: учеб. пособие / С.В. Ковалев. – 2-е изд., доп. и перераб. – М.: Моск. психол.- соц. ин-т; Флинта, 2004. – 552 с.
54. Копытин А.Е. Руководство по групповой арт-терапии / А. Е. Копытин. – СПб.: Речь, 2003. – 320 с.
55. Коттлер Дж. Совершенный психотерапевт. Работа с трудными клиентами / Дж. Коттлер. – СПб.: Питер, 2002. – 352 с.
56. Кочюнас Р. Психологическое консультирование и групповая психотерапия: учеб. пособие для вузов / Р. Кочюнас – 5-е изд., стереотип. – М.: Академический Проект: Гаудеамус, 2005. – 464 с.
57. Кроль Л.О. О том, что в зеркалах: очерки групповой психотерапии и тренинга / Л. О. Кроль. – М.: Класс, 1999. – 240 с.
58. Кулаков С. А. Практикум по супервизии в консультировании психотерапии / С. А. Кулаков. – СПб.: Речь, 2002. – 236 с.
59. Курис И. Биоэнергетика йоги и танца / И. Курис. – М.: Класс, 1994. – 200 с.
60. Курц Р. Телесно-ориентированная психотерапия. Метод Хакоми / Р. Курц – М.: Класс, 2004. – 300 с.
61. Куттер П. Элементы групповой терапии. Введение в психоаналитическую практику / П. Куттер. – СПб.: Речь, 1998. – 323 с.
62. Кэдьусон Х. Практикум по игровой психотерапии / Х. Кэдьусон. – СПб.: Питер, 2002. – 416 с.
63. Лебедев В.Б. Миры воображения. Руководство по интерактивной имагогике / В.Б. Лебедев. – М.: Изд-во ин-та психотерапии, 2002. – 229 с.
64. Лебедева Л.Д. Практикум по арт-терапии: подходы, диагностика, система занятий / Л. Д. Лебедева. – СПб.: Речь, 2003. – 256 с.
65. Лейнер, Х. Кататимное переживание образов / Х. Лейнер. – М.: Эйдос, 1996. – 275 с.
66. Лейтс Г. Психодрама: теория и практика. Классическая психодрама Я. Л. Морено. – М.: Прогресс, 1994. – 275 с.
67. Лидерс А. Г. Психологический тренинг с подростками: учеб. пособие / А.Г. Лидерс – М.: Academia, 2001. – 250 с.
68. Линде Н. Д. Основы современной психотерапии / Н. Д. Линде – М.: Академия, 2002. – 208 с.

69. Лоуэн А. Терапия, которая использует язык тела (биоэнергетика) / А. Лоуэн. – СПб.: Речь, 2000. – 272 с.
70. Лоуэн А. Психология тела / А. Лоуэн. – М.: Ин-т общегуманитарных исследований, 2000. – 204 с.
71. Лэндрет Г. Л. Игровая терапия: искусство отношений / Г. Л. Линдрэт – М.: Международная педагогическая академия, 1994. – 368 с.
72. Люшер М. Сигналы личности. Ролевые игры и их мотивы / М. Люшер – Воронеж: МОДЭК, 1996. – 178 с.
73. Малкина-Пых И. Г. Телесная терапия / И. Г. Малкина-Пых. – М.: Эксмо, 2005. – 752 с.
74. Малкина-Пых И. Г. Техники гештальта и когнитивной терапии / И. Г. Малкина-Пых. – М.: ЭКСМО, 2004. – 643 с.
75. Мейер В. Методы поведенческой терапии / В. Мейер. – СПб.: Речь, 2002. – 256 с.
76. Минделл Э. Психотерапия как духовная практика / Э. Минделл. – М.: Класс, 1997. – 160 с.
77. Морено Я. Психодрама / Я. Морено. – М.: Апрель Пресс, ЭКСМО-Пресс, 2001. – 528 с.
78. Морено Я. Психодрама / Я. Морено. – М.: Эксмо, 2001. – 274 с.
79. Мэй Р. Искусство психологического консультирования / Р. Мэй. – М.: Апрель Пресс, ЭКСМО-Пресс, 2002. – 256 с.
80. Нахимовский А.И. Практическая психотерапия / А. И. Нахимовский, В. В. Шишков. – СПб.: Питер, 2001. – 512 с.
81. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования / Р. Нельсон-Джоунс. – СПб.: Питер, 2000. – 464 с.: ил.
82. Оганесян Н.Т. Методы активного социально-психологического обучения: тренинги, дискуссии, игры / Н.Т. Оганесян – М.: Ось-89, 2002. – 176 с.
83. Оклендер В. Окна в мир ребенка: рук-во по дет. психотерапии / В. Оклендер – в М.: Класс, 2001. – 336 с.
84. О'Коннор К. Теория и практика игровой психотерапии / К. О' Коннор. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2002. – 461 с.
85. Орел В.Е. Синдром психического выгорания личности / В. Е. Орел – Москва: Ин-т психологии РАН, 2005. – 330 с.
86. Орел В. Е. Феномен «выгорания» в зарубежной психологии: эмпирические исследования / В. Е. Орел // Психологический журнал – 2001. – Т.22, №1. С.67 -80.
87. Осипова А.А. Общая психокоррекция: учеб. пособие для студ. высш. спец. учеб. заведений. / А. А. Осипова – М.: Сфера, 2000. – 512 с.
88. Остер Д. Рисунок в психотерапии / Д. Остер. – М.: Маркетинг, 2005. – 182 с.
89. Панфилова М. А. Игровая терапия общения. Тесты и коррекционные игры / М. А. Панфилова. – М.: Гном и Д, 2000. – 160 с.
90. Парамонова А. В. Сны наяву: использование метода символдрамы в психоаналитической психотерапии детей и подростков / А. В. Парамонова – М.: Ростиздат, 2005. – 366 с.
91. Пезешкиан Н. Торговец и попугай. Восточные истории и психотерапия / Н. Пезешкиан. – М.: Институт позитивной психотерапии, 2006. – 160 с.

92. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия / Н. Пезешкиан – М.: Институт позитивной психотерапии, 2006. – 464 с.
93. Перлз Ф. Внутри и вне помойного ведра / Ф. Перлз – СПб.: XXI век, 1995. – 447 с.
94. Перлз Ф. Эго, голод и агрессия / Ф. Перлз – М.: Смысл, 2000. – 358 с.
95. Петрушин В. И. Музыкальная психотерапия. Теория и практика: учеб. пособие для студ. вузов / В. И. Петрушин. – М.: ВЛАДОС, 1999. – 176 с.
96. Пиз А. Язык телодвижений. Как читать мысли других людей по их жестам / А. Пиз. – Нижний Новгород: Ай-Кью, 1992. – 262 с.: ил.
97. Польстер И. Интегрированная гештальт-терапия. Контуры теории и практики / И. Польстер – М.: Рефл-Бук, 1997. – 357 с.
98. Практикум по арт-терапии / Под ред. А. И. Копытина – СПб.: Питер, 2000. – 448 с.
99. Прутченков А.С. Тренинг личностного роста: метод. разработки занятий соц.-психол. тренинга / А. С. Прутченков – М.: Новая школа, 1993. – 47 с.
100. Психогимнастика в тренинге: 220 упражнений для развития способностей / Под ред. Н. Ю. Хрящевой – СПб.: Ювента, Институт Тренинга, 1999. – 256 с.
101. Психотерапевтическая энциклопедия / Под ред. проф. Б. Д. Карвасарского – СПб.: Питер, 1999. – 744 с.
102. Психотерапия детей и подростков / Под ред. Х. Ремшмидта – М.: Мир, 2000. – 656 с.: ил.
103. Пузиков В.Г. Технология ведения тренинга : метод. пособие для начин. тренеров / В. Г. Пузиков – СПб.: Речь, 2005. – 224 с.
104. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека / К. Роджерс – М.: Прогресс-Универс, 1994. – 480 с.
105. Роджерс К. Клиент-центрированная терапия / К. Роджерс. – М. Класс, 1997. – 320 с.
106. Роджерс К. О групповой психотерапии / К. Роджерс. – М.: Гиль-Эстель, 1994. – 224 с.
107. Романин А.Н. Основы психотерапии / А. Н. Романин. – М.: Академия, 1999. – 208 с.
108. Рутан Дж., Стоун У. Психодинамическая групповая психотерапия / Дж. Рутан. – СПб.: Питер, 2002. – 400 с.
109. Сакович Н.А. Технология игры в песок. Игры на мосту / Н.А. Сокович. – СПб.: Речь, 2006. – 174 с.
110. Сандомирский М. Психосоматика и телесная психотерапия: практ. руководство / М. Сандомирский. – М.: Класс, 2005. – 592 с.
111. Скрипюк И. 111 баек для тренеров: истории, мифы, сказки, анекдоты / И. Скрипюк. – СПб.: Питер, 2005. – 176 с.: ил.
112. Тейлор Дж. Работа со сновидениями: Практическое руководство / Дж. Тейлор. – М.: Институт психотерапии, 2000. – 224 с.
113. Технологии социально-психологических тренингов / Под ред. С.А. Беличевой. – М.: Редакционно-издательский центр Консорциума "Социальное здоровье России", 2001. – 208 с.

114. Федоров А.П. Когнитивно-поведенческая психотерапия / А. П. Федоров. – СПб.: Питер, 2002. – 352 с.
115. Ферс Г. Тайный мир рисунка. Исцеление через искусство / Г. Ферс. – СПб.: Деметра, 2003. – 176 с.: ил
116. Фопель К. Сплоченность и толерантность в группе. Психологические игры и упражнения / К. Фопель. – М. : Генезис, 2005. – 336 с.
117. Франкл В. Психотерапия на практике: Пер.с нем. / В. Франкл. – СПб.: Речь, 2000. – 250 с.
118. Франкл В. Основы логотерапии. Психотерапия и религия / В. Франкл. – СПб.: Речь, 2000. – 285 с.
119. Черняева С. А. Психотерапевтические сказки и игры / С. А. Черняева. – СПб.: Речь, 2004. – 168 с.
120. Якобс Д., Дэвис, П., Мейер, Д. Супервизорство / Д. Якобс. – СПб.: БСК, 1997. – 236 с.
121. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия / И. Ялом. – М.: Класс, 1999. – 576 с.
122. Ялом И. Мамочка и смысл жизни. Психотерапевтические истории / И. Ялом. – М.: ЭКСМО, 2002. – 288 с.

ДОДАТОК 1.

Зразок протоколу корекційного заняття

Форма проведення _____

Група або ІІ дитини _____

Дата _____

Загальний час проведення _____

Мета корекційного заняття _____

Методи і технології _____

Етапи корекційного заняття	Хід корекційного заняття	Примітки

Висновки: _____

Психолог

Код

ДОДАТОК 2

План психокорекційної програми.

Мета.
Завдання.
Методи і техніки.
Форма організації занять.
Склад групи.
Чисельність.
Цикл.
Частота зустрічей.
Тривалість занять.
Програма циклу:
Заняття №...
Тема «.....»
Мета заняття ...
Матеріали і обладнання ...
Основна частина ...
Додатки.